

สารบัญ

บทที่	หน้า	
บทนำ		
1	ลักษณะภูมิศาสตร์ของภาคเหนือ	1
2	ลักษณะการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองก่อน พ.ศ. 2398	18
	ลักษณะการผลิตของชาวนาในสังคมเอเชีย	18
	ความหมายของคำว่าชาวนา	18
	ลักษณะการผลิตในสังคมเอเชีย	20
	ลักษณะการผลิตของชาวนาในภาคเหนือ	22
	ปัจจัยในการผลิต และการแบ่งปันผลผลิต	25
	เทคนิคในการผลิต	29
	ระบบการผลิตแบบรวมเกษตรกรและหัตถกรรมในหมู่บ้าน	31
	การแลกเปลี่ยนผลผลิตระหว่างหมู่บ้าน	36
	สรุปลักษณะการผลิตในภาคเหนือก่อน พ.ศ. 2398	39
3	การเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตของชาวนาในภาคเหนือหลัง พ.ศ. 2539	42
	ระบบทุนนิยมกับความพร้อมของสังคมลานนา	42
	สินค้าอุตสาหกรรมเข้าสู่หมู่บ้านภาคเหนือ	48
	ชาวนาหรือประชาชนในหมู่บ้านซื้อสินค้าจากตลาดในเมือง	60
	พ่อค้านำสินค้าเข้าไปจำหน่ายในหมู่บ้าน	61
	การแตกสลายของการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเอง	64
	ชาวนากับการปรับตัวในระบบเงินตรา	67
	การประกอบอาชีพรับจ้าง	69
	การค้าขายของชาวนาหรือพ่อค้าท้องถิ่น	71
	การผลิตสินค้าหัตถกรรม	74
4	ความสัมพันธ์ระหว่างชาวนากับรัฐศักดินาและระบบวัฒนธรรม	80
	พันธนาการต่อรัฐศักดินาและวัฒนธรรม	80
	พันธนาการที่มีต่อรัฐ	80
	แนวความคิดและวัฒนธรรมของชาวนา	89

รัฐบาลศักดิ์นากับการช่วยเหลือชาวนา	92
การช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์	92
การส่งเสริมด้านการชลประทาน	94
การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร	97
การพัฒนาด้านการคมนาคม	98
การเคลื่อนไหวกองชาวนาเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ	100
การเคลื่อนไหวในลักษณะปฏิเสธอำนาจรัฐ	100
การอพยพ	100
การเรียกร้องสิทธิ	102
การกบฏ	104
ปัจจัยสกัดกั้นการเคลื่อนไหว	108
ระบบกฎหมาย	108
ระบบวัฒนธรรม	110
ระบบอุปถัมภ์	111
สรุป	113
5 บทสรุป	115
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	137